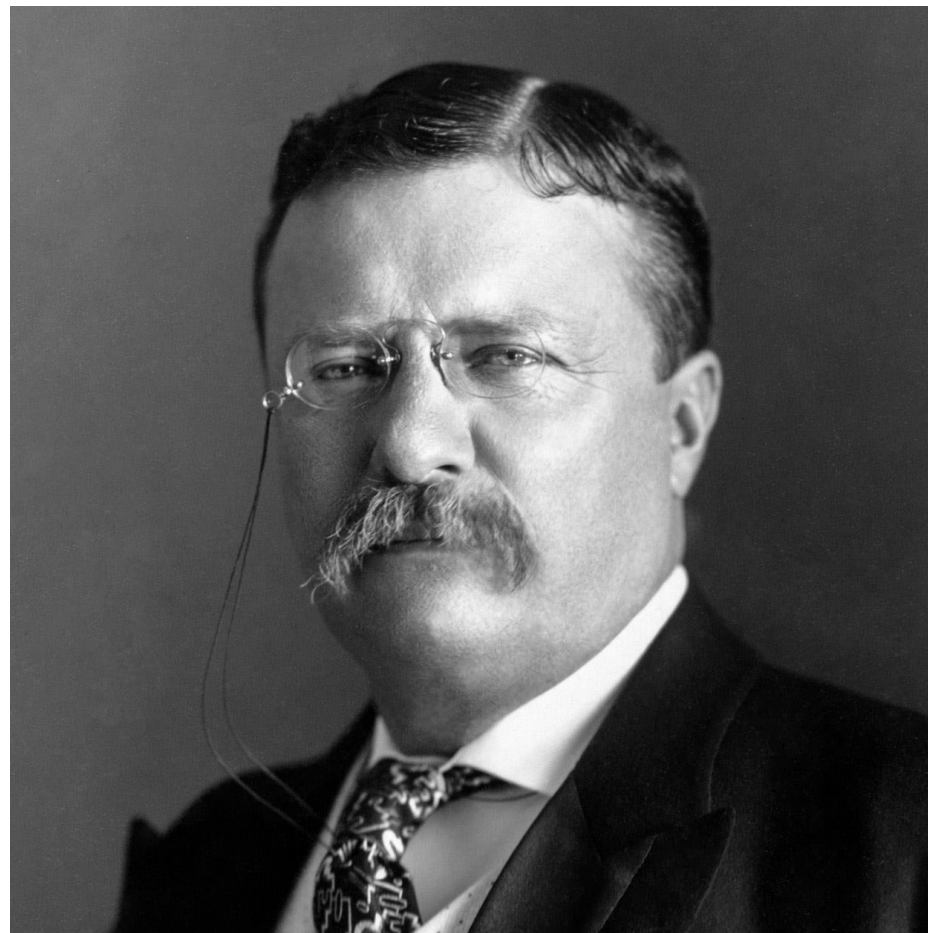

אתגרי המדיניות הכלכלית והתקציבית

נוכח המצב הביטחוני

יולי 2024

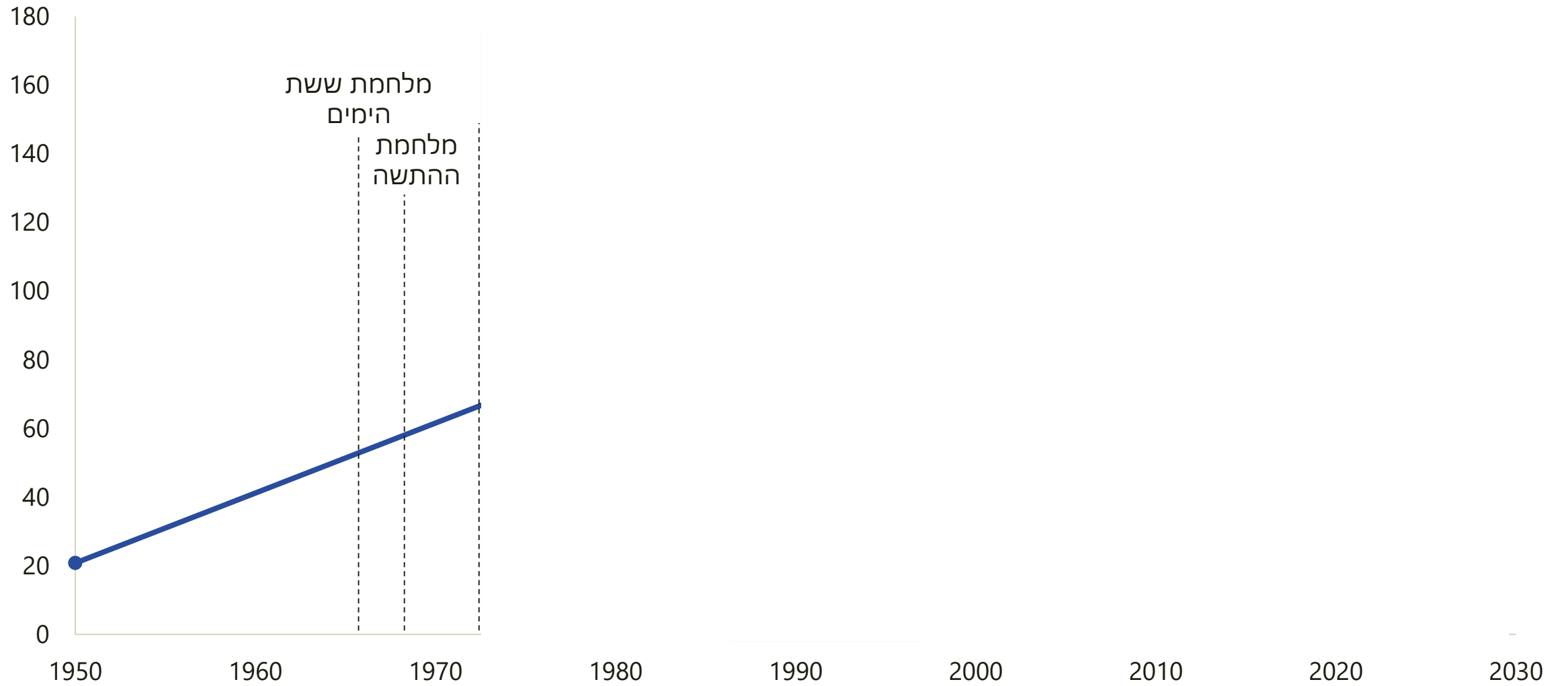

"In any moment of decision, the best thing you can do is the right thing. The worst thing you can do is nothing."

Theodore Roosevelt

הכלכלה הישראלית לאורך השנים

תוצר לנפש

"העשור האבוד"

1973

10% בחמש שנים

1

עלייה חסרת תקדים בתקציב הביטחון

קפיצה של עשרות אחוזים ביחס חוב-תוצר

2

הרחבת החוב ללא איזון פיסקלי

משבר המניות

3

ויסות עצמאי של מניות הבנקים

אינפלציה מגיעה לשיא של 450%

4

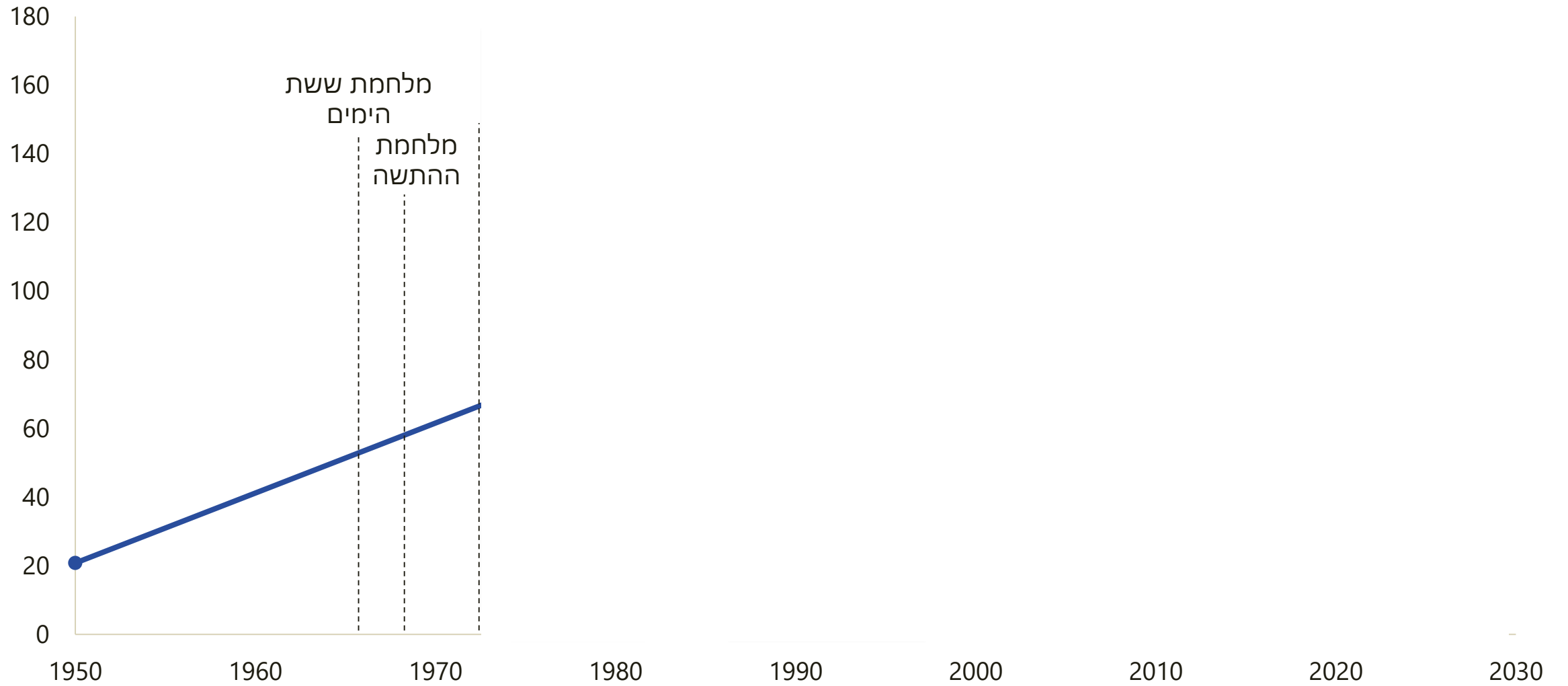
הדפסת כסף ושימוש נרחב במט"ח

1985

מדינת ישראל על סף חדלות פרעון

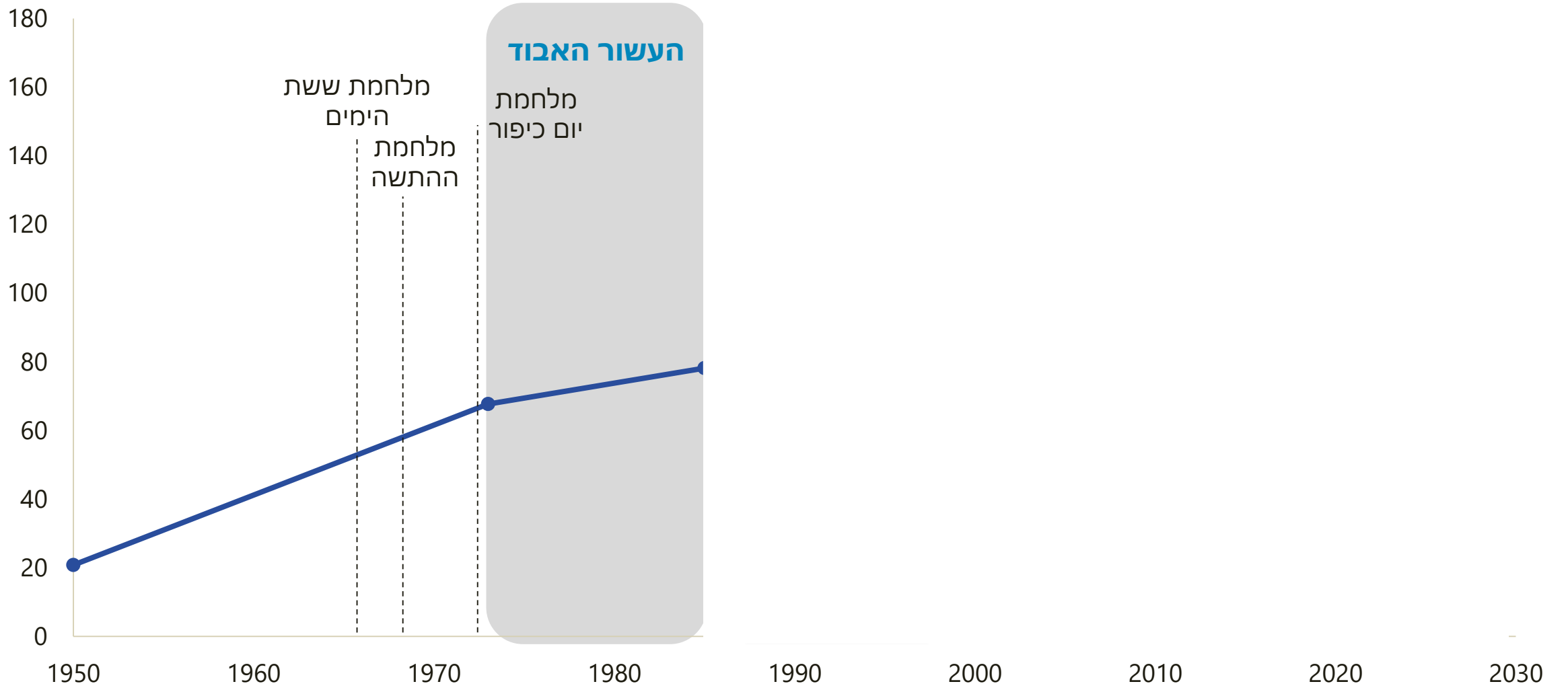
הכלכלה הישראלית לאורך השנים

תוצר לנפש

הכלכלה הישראלית לאורך השנים

תוצר לנפש

רה"מ ש. פרט:

אני בודאי לא נמלה מהאמצע... שאנו עומדים לנגודו רחוק... אך גם מזכיר ההסתדרות
אומר, שאם ידעתי, ערב יכול, כדי

2

1

רפורמות מבניות

ריסון פיסקלי

עצמאות בנק ישראל וחוק
אי ההדפסה

חקיקת כללים פיסקליים

פתיחת המשק והסרת
מגבלות

ליברליזציה במט"ח

קיצוץ דרסטי בהוצאות
הממשלה

צמצום קצבאות
וסובסידיות

הגדלת הכנסות ומלוות

פרוטוקול ישיבת הממשלה בנושא
אישור תכנית הייצוב, 1985

תחילת הליברליזציה בכלכלה הישראלית – 1985-2000

1985

צמצום החוב החיצוני בכ-60%

1

צמצום חלק ההוצאה הממשלתית בתוצר בכ-30%

התייצבות שוק המט"ח וריסון האינפלציה

2

כללים פיסקליים ועצמאות בנק ישראל

מודרניזציה של המשק

3

הפרטת חברות הסתדרותיות וממשלתיות

ירידת מחירים ושליטה באינפלציה

4

פתיחת המשק לייבוא

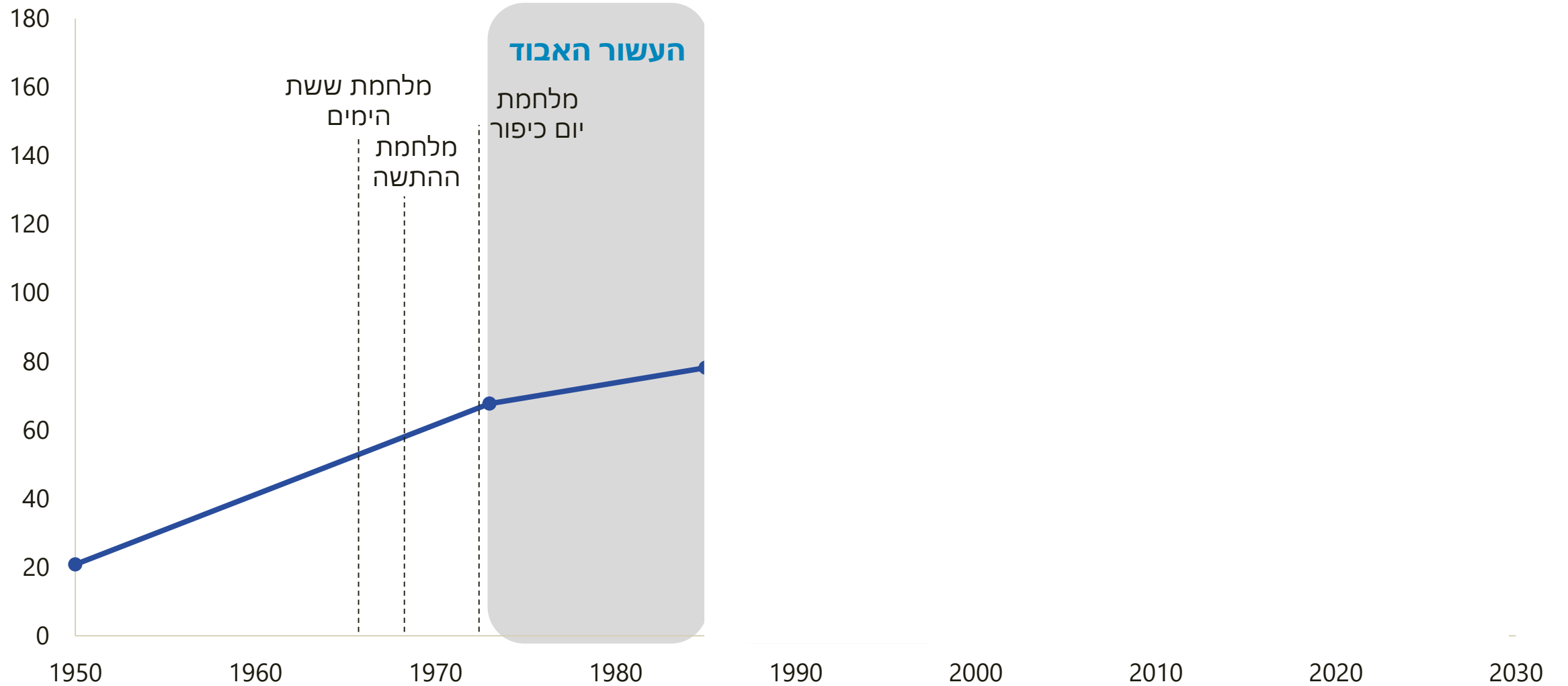
2000

משק ליברלי, עם משקולות

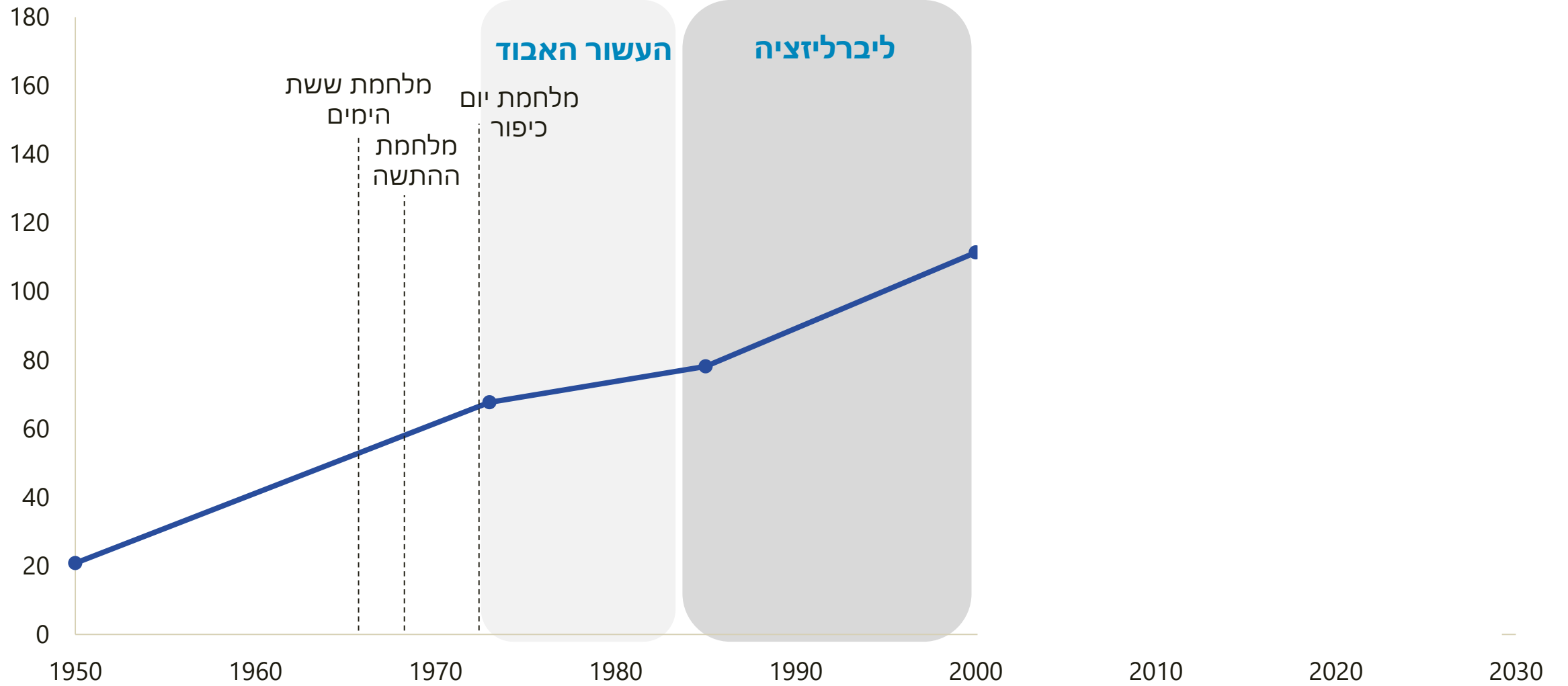
הכלכלה הישראלית לאורך השנים

תוצר לנפש

הכלכלה הישראלית לאורך השנים

תוצר לנפש

סופה מושלמת: משברי שנת 2000-2003

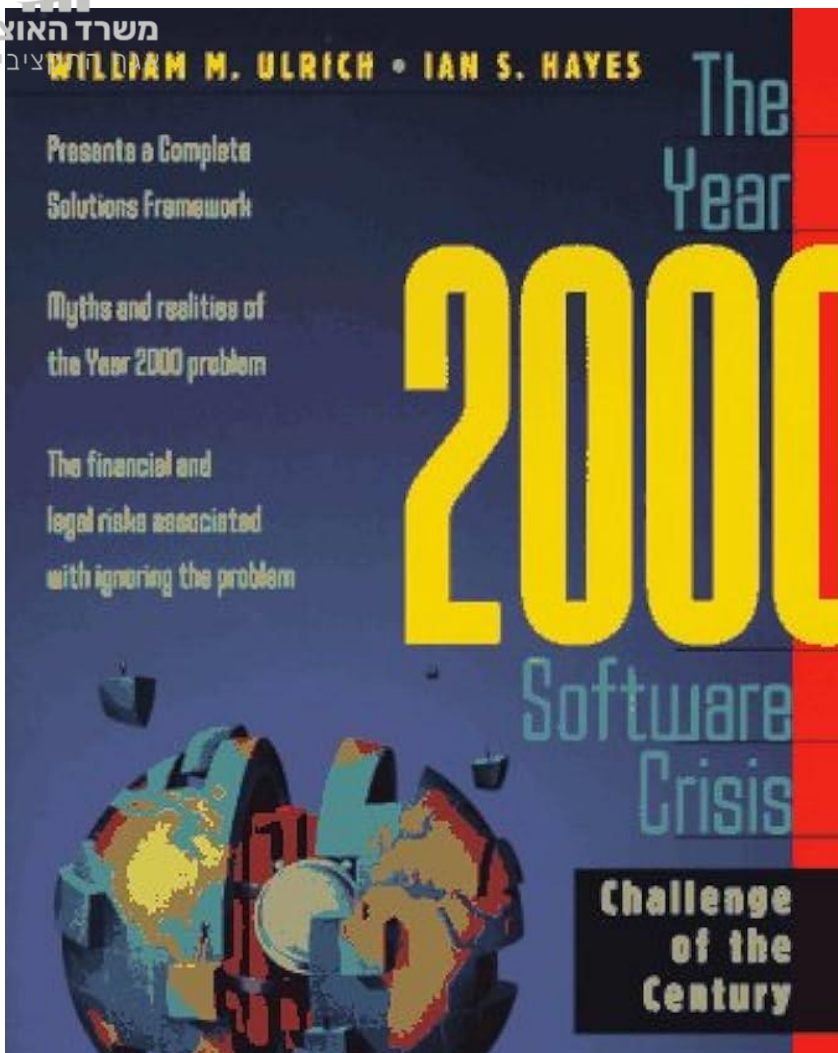
כ-1,000 הרוגים

כ-8,000 פצועים

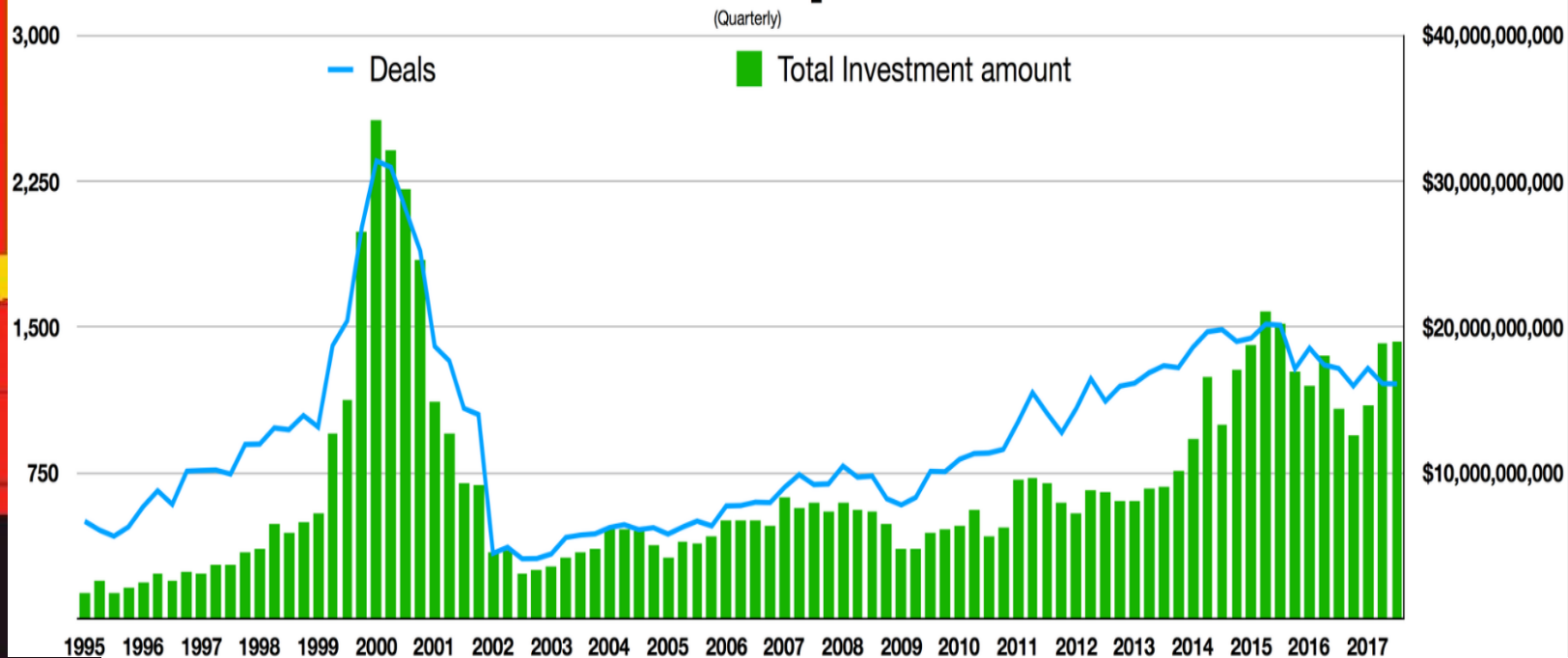

איומים ביטחוניים והאטה כלכלית

סופה מושלמת: משברי שנת 2000-2003

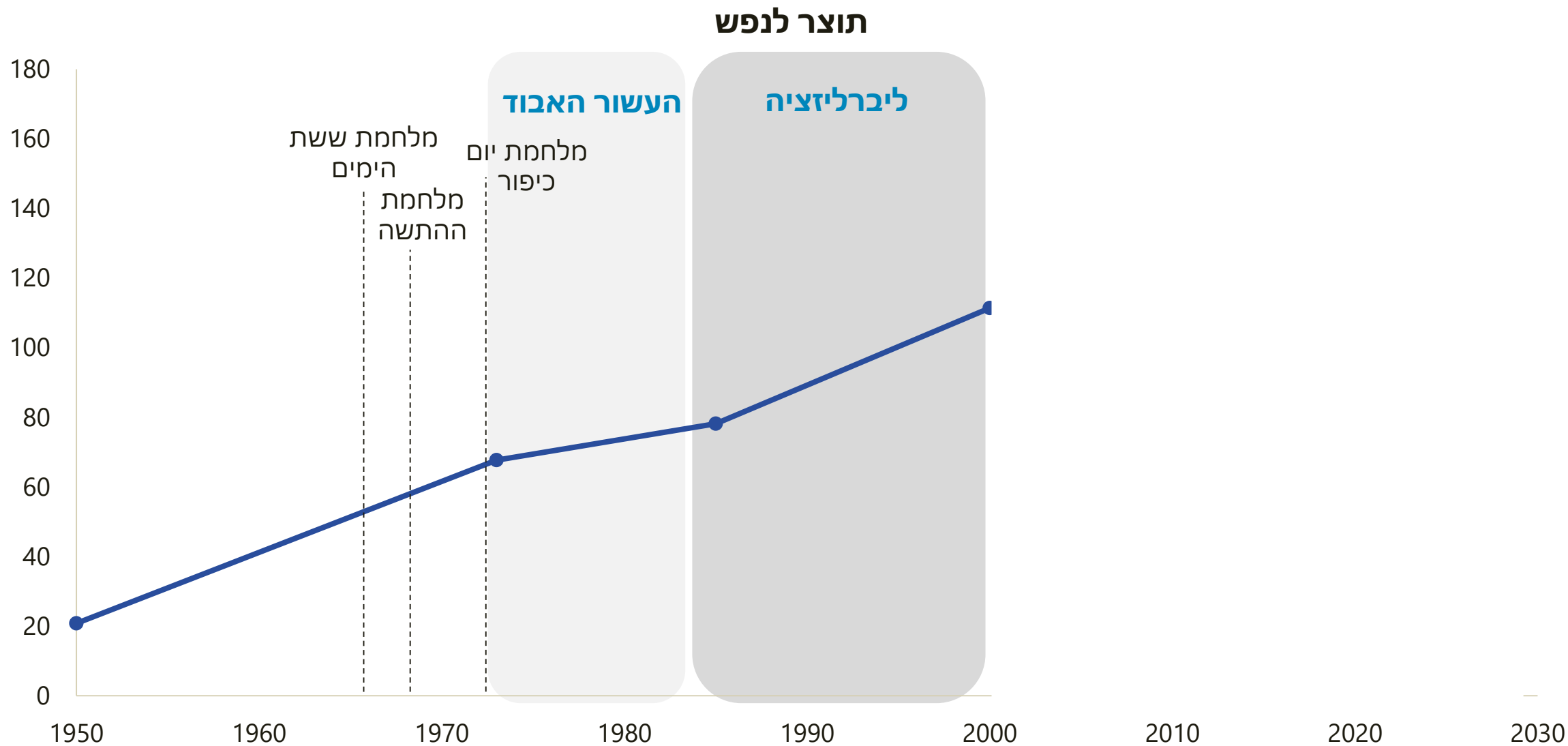

Total U.S. Venture Capital Investments

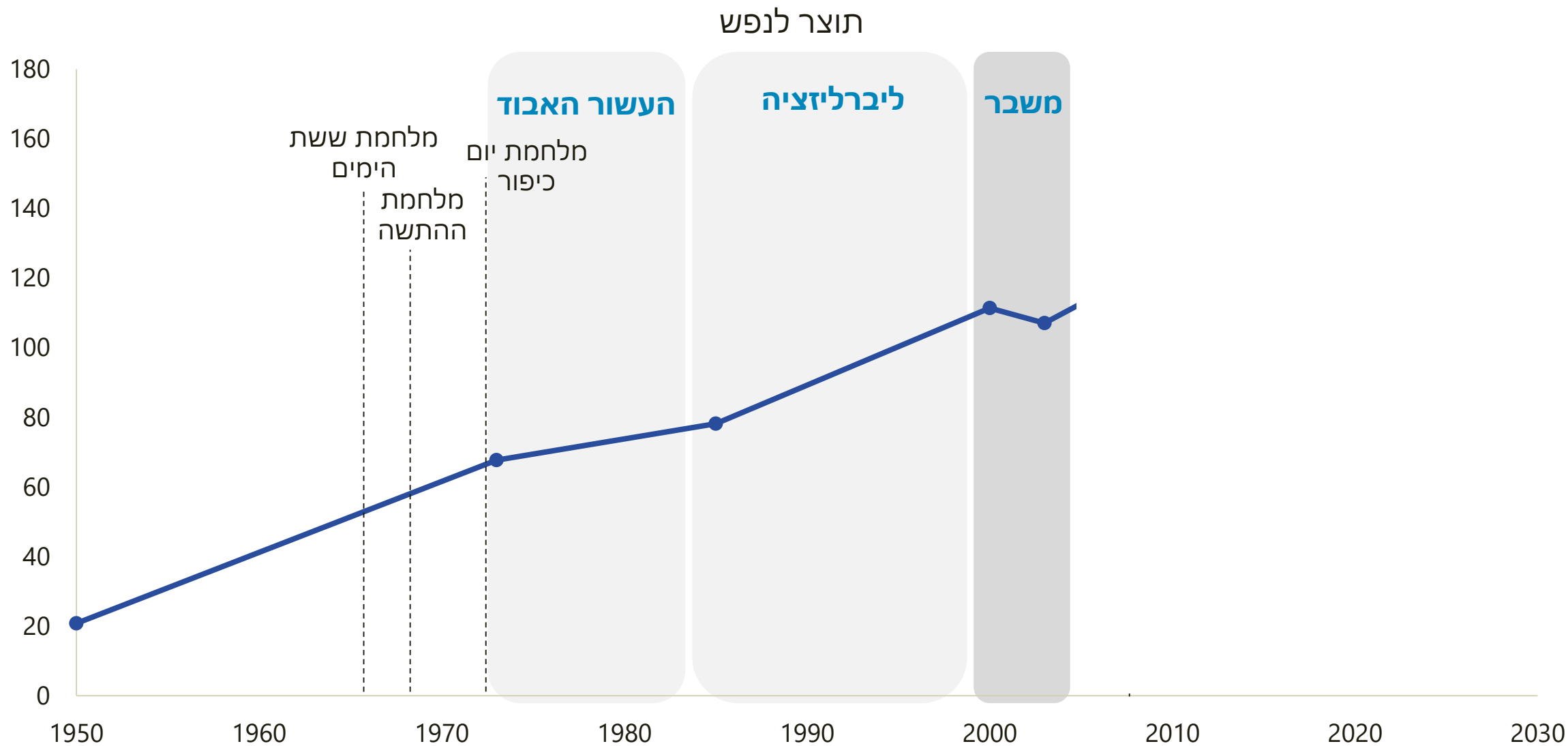

קריסה חריגה גם ביחס למשברים אחרים

הכלכלה הישראלית לאורך השנים

הכלכלה הישראלית לאורך השנים

התשואות על אגרות החוב הגיעו לרמה גבוהה מ-10%

תשואת אג"ח ממשלת ישראל ל-10 שנים
אפריל 2002 עד דצמבר 2003

חוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003

פרק א': מטרת החוק

1. חוק זה בא לתקן חוקים שונים, לרחות את תחילתם של חוקים, לבטל חוקים וכן לקבוע הוראות נוספות, במטרה לאפשר התייעלות מבנית ארוכת טווח של המגזר הציבורי, לבצע רפורמות בענפי המשק, להשיג את יעדי התקציב ולצמצם את הגירעון הממשלתי, ההוצאה הממשלתית והציבורית והחוב הלאומי, והכל במסגרת תכנית להבראת כלכלת ישראל.

פרק ב': רשויות מקומיות

2

רפורמות מבניות

1

ריסון פיסקלי

מרווחה לתעסוקה - שינוי תמריצים לתעסוקה

קיצוץ דרסטי בהוצאות המשלה

רפורמה בגיל הפרישה ושוק ההון

צמצום קצבאות

הפרטות

הגדלת הכנסות

* התקבל בכנסת ביום כ"ז באייר התשס"ג (29 במאי 2003); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק - הממשלה 25, עמ' 262.
 1 - סיח' התשנ"ג, עמ' 10; התשנ"ח, עמ' 67.
 2 - ק"ת התש"ס, עמ' 270; סיח' התשס"א, עמ' 227; התשס"ב, עמ' 198.

2000

תחילת שינוי מגמה ביחס חוב תוצר

1

צמצום 2%-4% בהוצאות והגדלת הכנסות

ייעול המגזר הממשלתי

2

הפרטות ושינויים בשכר ובגמלאות במדינה

עלייה בהשתתפות וירידה באבטלה

3

תמריצים לתעסוקה וצמצום קצבאות

ייעול המשק

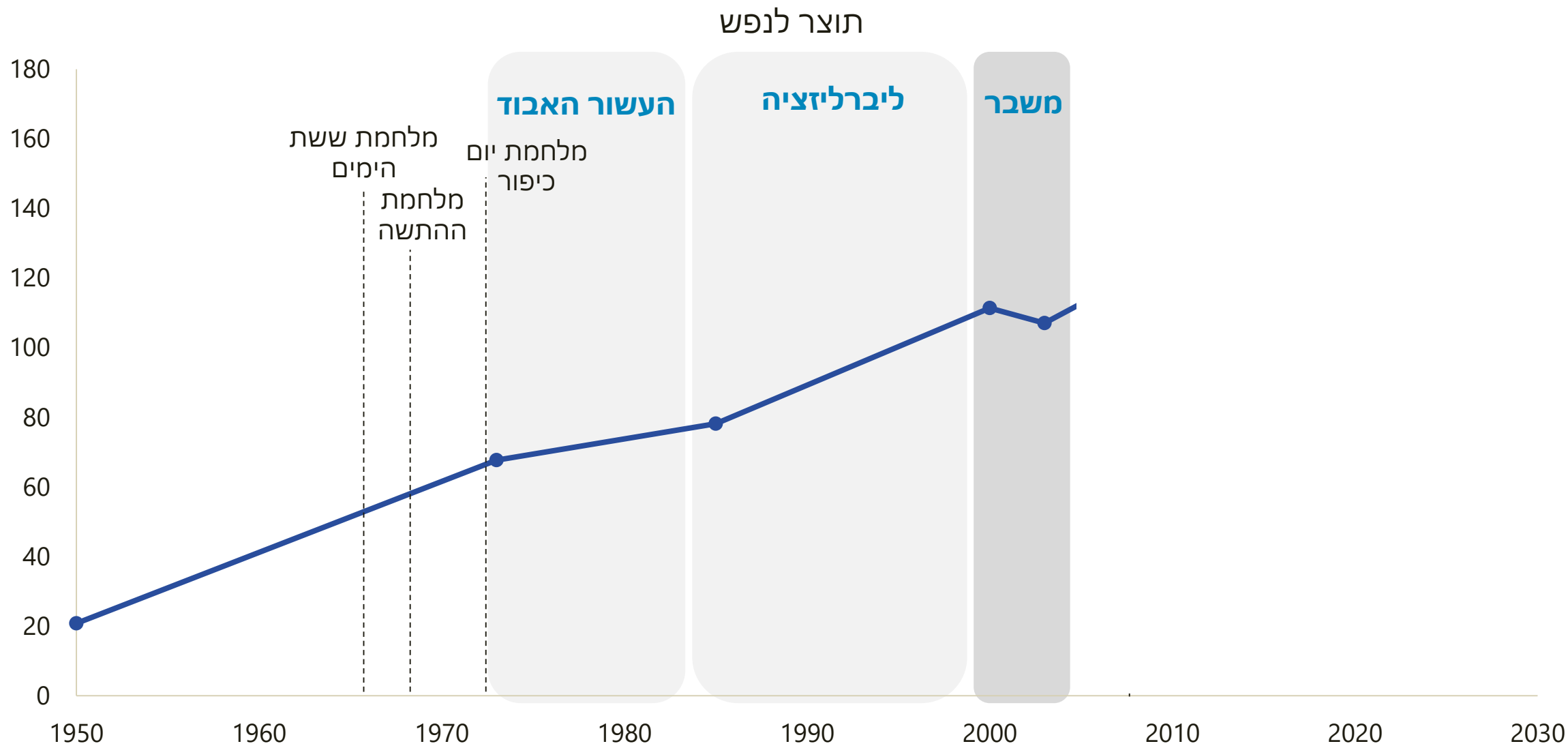
4

רפורמות מבניות בשוק ההון והעלאת גיל הפרישה

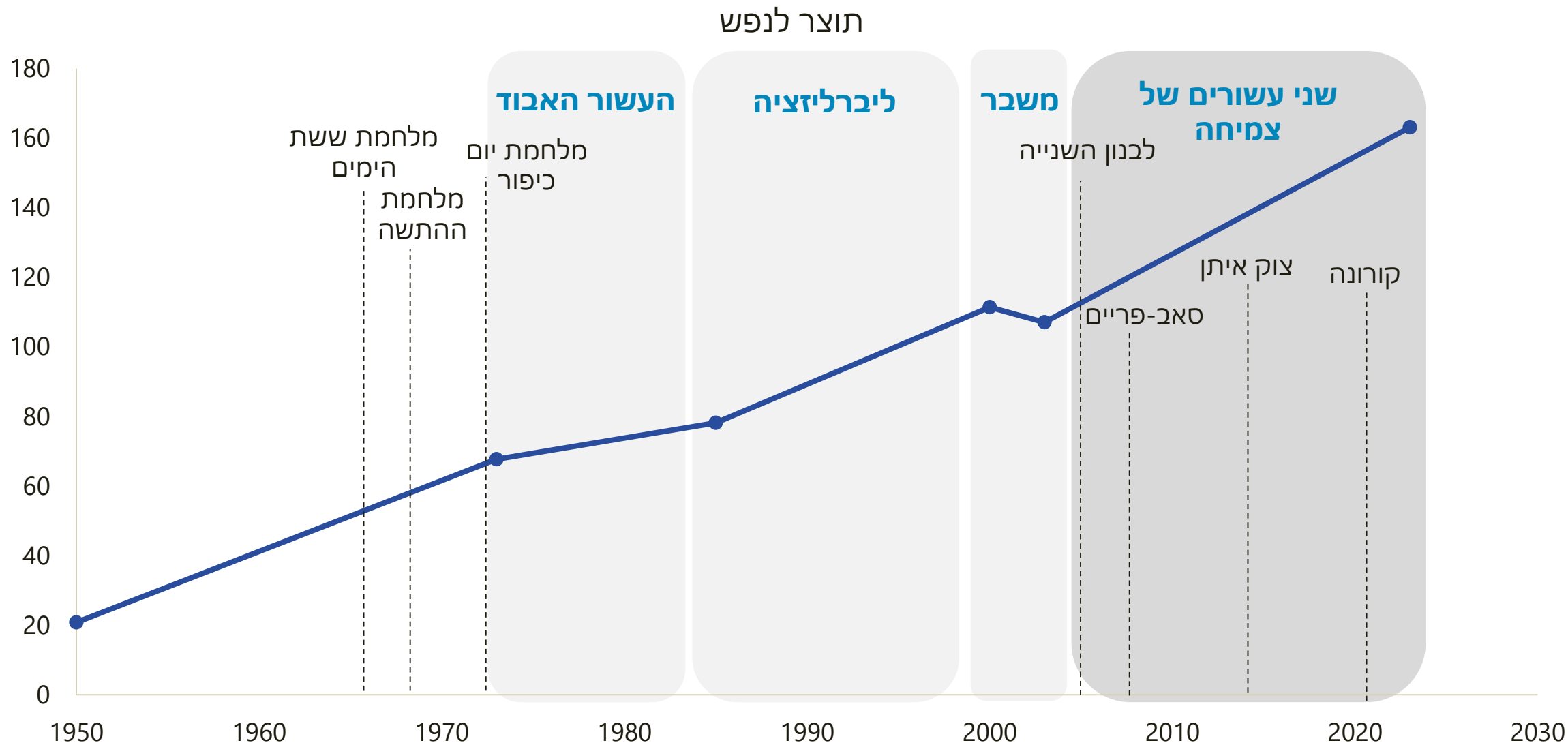
2003

התייצבות המשק לקראת מגמה של צמיחה

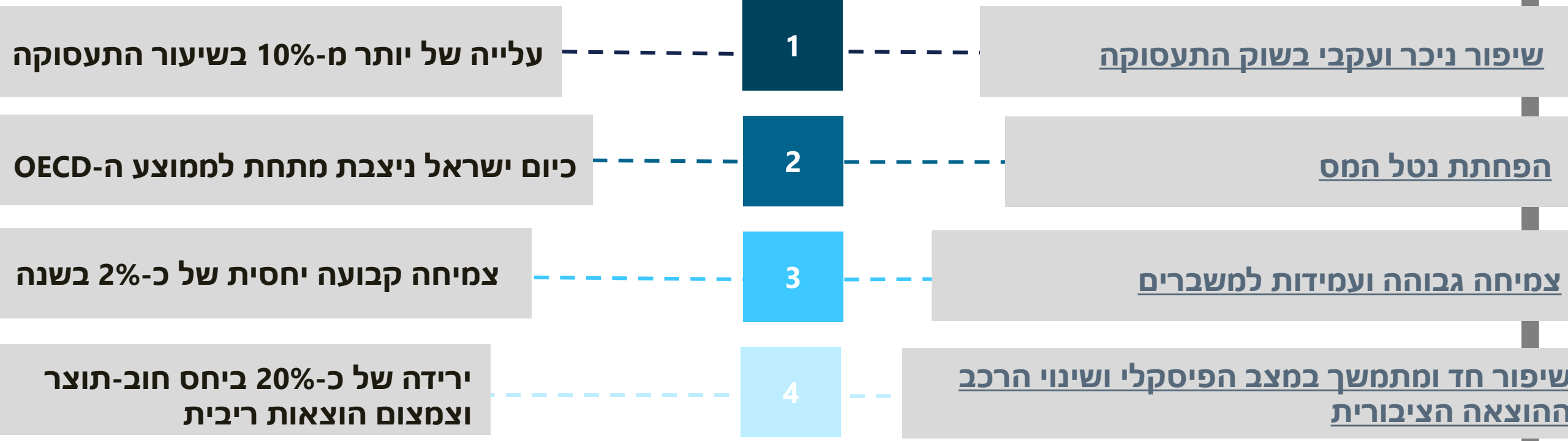
הכלכלה הישראלית לאורך השנים

הכלכלה הישראלית לאורך השנים

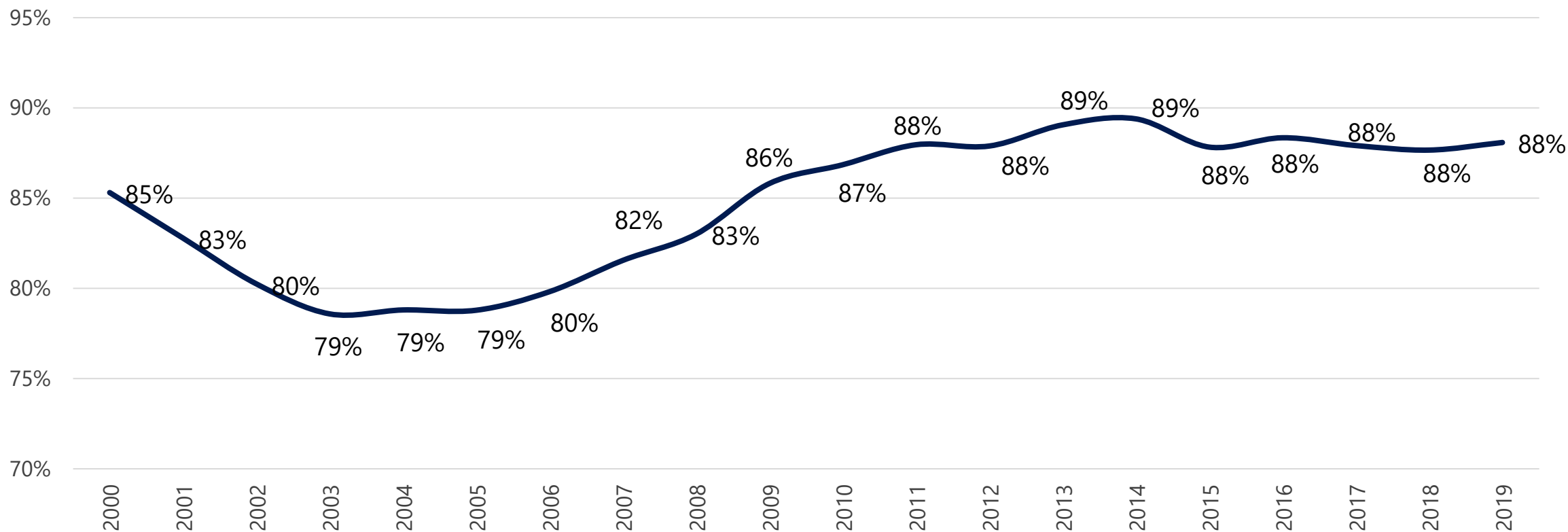
2003

2023

אך ישראל לא הדביקה את הפער מול המדינות המפותחות

תוצר לנפש בישראל לעומת ממוצע ה-OECD,
2019-2000, מחירי 2015

מה

הכביד על

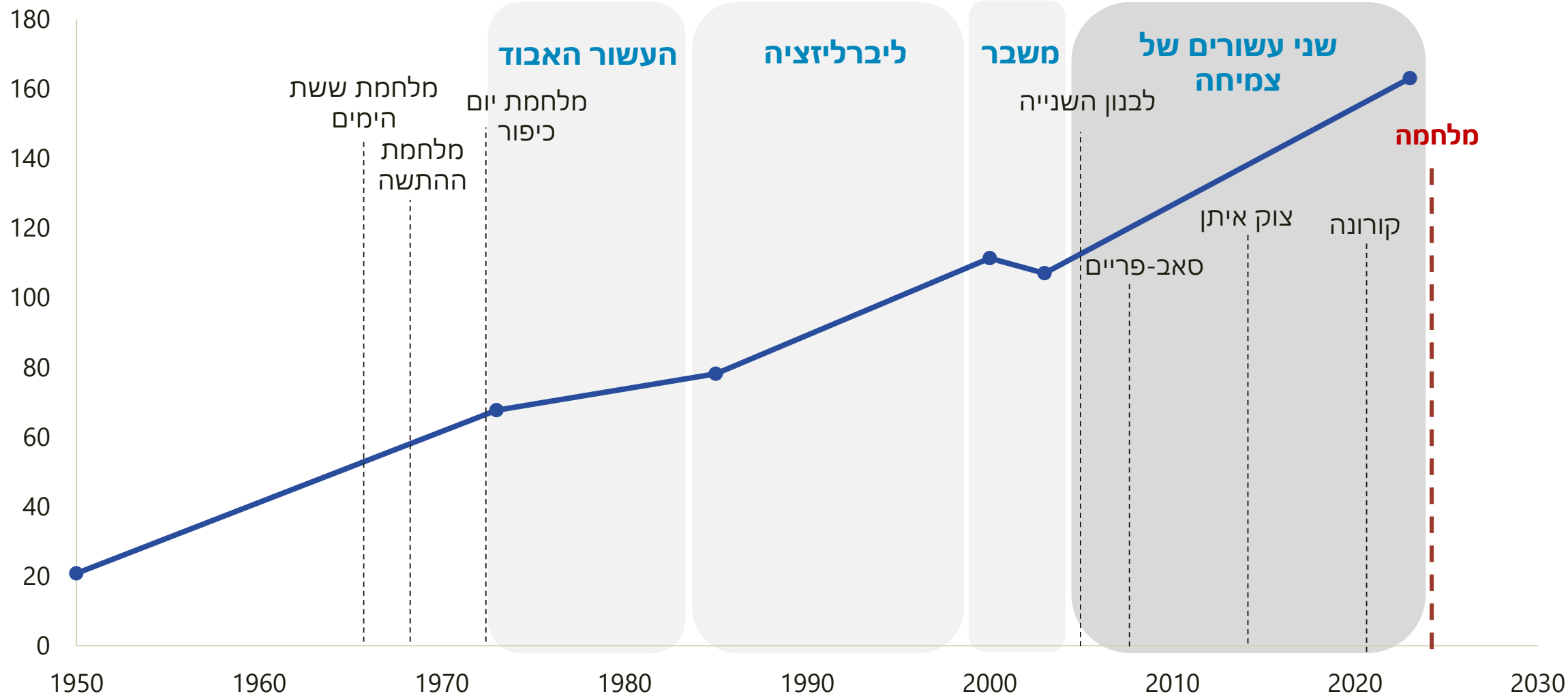
הצמיחה?

מנועי הצמיחה בכלכלה

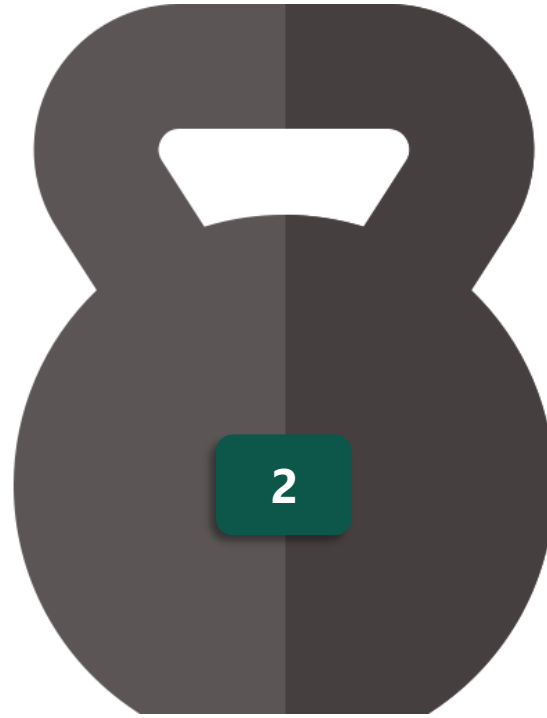
הכלכלה הישראלית לאורך השנים

תוצר לנפש

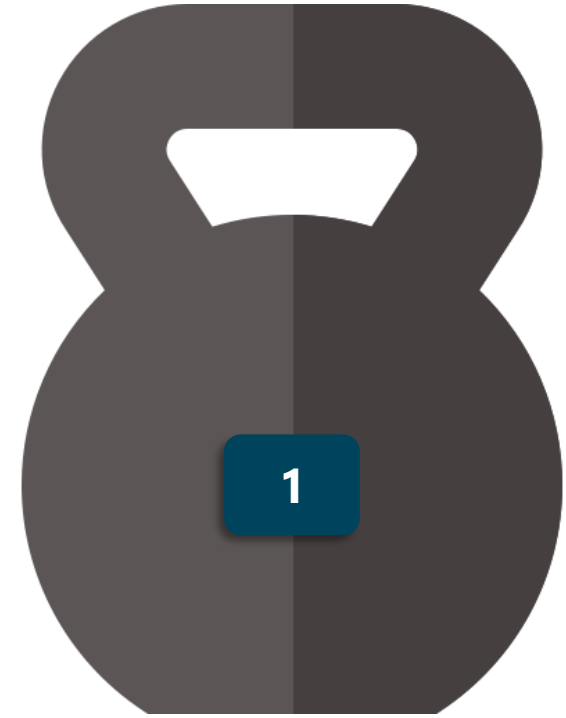

המלחמה מציבה בפני המשק שתי משקולות נוספות ומשמעותיות

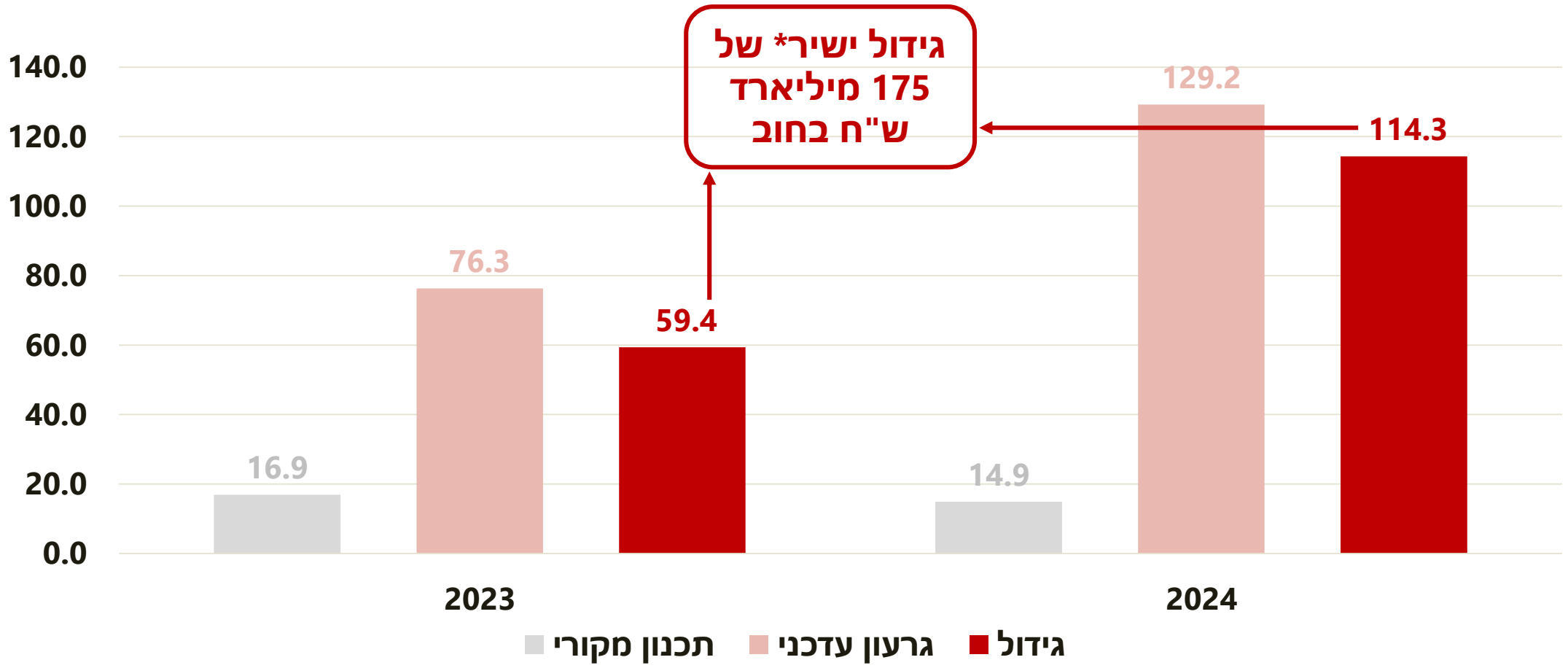
נטל שירות ביטחוני

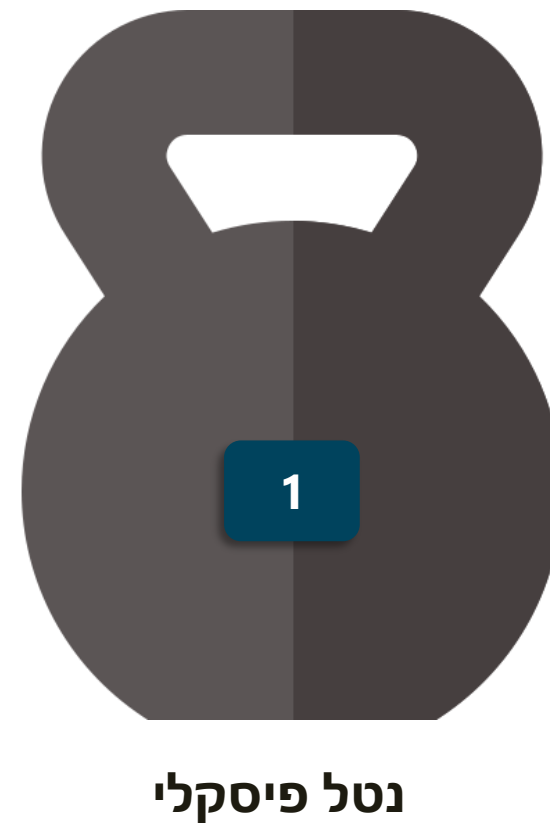
נטל פיסקלי

הגידול המידי בחוב הנובע מהגדלת הגרעון עומד על כ- 175 מיליארד ש"ח

השינוי בגרעונות לשנים 2023 ו-2024 לעומת התכנון המקורי

המלחמה מציבה בפני המשק שתי משקולות נוספות ומשמעותיות

המלחמה הביאה לעלייה בצורך בכוח אדם בחובה ובמילואים

1973

חוסר תגובה מהירה ומספקת
עלול להוביל למשבר
פיסקלי ופגיעה כלכלית
חמורה לטווח ארוך

טיפול מיידי במשבר
באמצעות אחריות
פיסקאלית וביצוע
שינויים מבניים לצורך
הגברת הצמיחה

2003

2

**רפורמות
מבניות**

1

ריסון פיסקלי

עקרונות למדיניות פיסקלית לשנת 2025

1

ייצוב יחס החוב לתוצר על ידי כינוס הגרעון
לאחר שנתיים "אבודות" של גרעון גבוה

2

שמירה על אמינות ומתן ודאות למשק
תגובה ממשלתית מהירה ומתן ודאות למשק באמצעות ייצוב יחס החוב לתוצר

3

בניית חוסן פיסקלי לאתגרים צפויים ומשברים עתידיים
ליצור מרווח פיסקלי לאתגר עתידי

עקרונות לתכנית הכלכלית לשנת 2025

- יש צורך ליישם מדיניות כלכלית אחראית ונחוושה "ש.ד.ברת"
- נדרש לקדם תקציב לשנת 2025 בהקדם
- התקציב צריך לכלול התאמה פיסקאלית משמעותית ורפורמות מבניות תומכות צמיחה